

рішніх — більше стійкий фінансовий стан (як результат, так і процес).

У довгостроковому періоді одним з основних і найважливіших показників фінансової стійкості підприємства, безумовно, є чистий (нерозподілений) прибуток. Прибуток є основним захисним механізмом, що охороняє підприємство від загрози банкрутства. Хоча така загроза може виникнути і за умов прибуткової діяльності (при використанні невиправдано високої частки позикового капіталу, особливо короткострокового; при недостатньо ефективному управлінні ліквідністю активів), але, за інших рівних умов, підприємство набагато успішніше виходить із кризового стану при високому потенціалі генерування прибутку. За рахунок капіталізації отриманого прибутку може бути швидко збільшена частка високоліквідних активів (відновлена платоспроможність), підвищена частка власного капіталу при відповідному зниженні обсягу використовуваних позикових коштів (підвищена фінансова стійкість). Для підтримки фінансової стійкості важливим є зростання не тільки прибутку, але і рівня рентабельності.

Таким чином, стан фінансової безпеки підприємства передбачає забезпечення нормального рівня фінансової стійкості, що в свою чергу, характеризується збалансованістю ліквідності, платоспроможності, кредитоспроможності, рівня результативності формування та використання фінансових ресурсів.

Москвін Б. Ю.,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Moskvin Borys,

Vadym Hetman Kyiv National Economic University, Ukraine

АНАЛІЗ УГОД ЗЛИТТІВ І ПОГЛИНАНЬ В УКРАЇНІ

Автором наведено головні угоди злиттів і поглинань за I—II квартали 2012 р. Надано стислу їх характеристику та прогноз зростання ринку корпоративного контролю в Україні на II півріччя 2012 р.

ANALYSIS OF MERGERS AND ACQUISITIONS IN UKRAINE

The author provides key mergers and acquisitions for the I—II quarters in 2012. The brief description and forecast of the market for corporate control in Ukraine for the second half of 2012 are shown in this work.

У сучасних умовах інтенсифікації ринку корпоративного контролю та змінення правил гри на ньому, перехід прав корпоративного контролю є важливою складовою угод злиттів і поглинань, яка дозволяє підвищити ефективність управління підприєм-

ством і дозволяє новим та ефективнішим власникам і керівництву АТ захистити інтереси стейкхолдерів, пов'язаних з їх правом на отримання інсайдерської інформації та здійснення корегувального впливу на прийняття управлінських рішень акціонерного товариства (АТ). Прикладами здійснення переходу прав власності на актив, а отже і функції корпоративного контролю у І кварталі 2012 року в Україні можуть бути наступні угоди злиттів і поглинань: придбання значного пакету акцій Донецькобленерго, Дніпробленерго та Західобленерго компанією ДТЕК, Пантелеймонівського огнеупорного заводу та УГМК компанією Магnezит, злиття компаній Alpcot Agro та Landkom International PLC тощо [1].

Враховуючи те, що проблема неефективності управління посадовими особами корпорації може призвести до неможливості захисту АТ від рейдерських атак, корпоративний контроль стає необхідним для впровадження на усіх рівнях управлінських ланок АТ. Процес переходу корпоративного контролю від менш ефективного до більш ефективного власника у І—ІІ кварталах 2012 р. відбувався на прикладі приватизації групою СКМ, яка придбала 50 % акцій ВАТ Дніпрообленерго та 45 % акцій ВАТ Крименерго в процесі приватизації на суму 916,2 млн грн (\$ 114,5 млн), а також отримали контроль (більше 50 % статутного капіталу) над найбільшим в Україні приватним оператором залізничних вантажних вагонів ТОВ «Лемтранс», збільшивши свою частку з 19,5 %. Крім того, група СКМ придбала три вугільні шахти і збагачувальну фабрику в Росії [2].

Аналізуючи ці угоди, необхідно відмітити, що незважаючи на те, що група СКМ намагається монополізувати енергетичний ринок України, що свідчить про негативне явища такого переходу прав власності на активи, такий перехід корпоративного контролю має позитивну складову, про що свідчить зміна неефективного керівництва підприємств, які були об'єктами поглинання та збільшення рівня інвестицій у галузь.

Також слід відзначити активне придбання роздрібних кредитних портфельів фінансових установ, зокрема Альфа-банком, який у червні придбав активи Societe Generale Group, Сведбанку і Укрпромбанку. Загальна сума портфельів активів становила 1 млрд 350 млн грн. Смарт-холдинг поглинув Банк «Форум». Придбання банку «Форум» добре вписується в загальну стратегію розвитку Смарт-холдингу та його банківського бізнесу та дозволить зайняти лідируючі позиції в банківській сфері України. Експерти оцінюють суму угоди не вище половини капіталу, а значить, німецький акціонер пішов з українського ринку з втратами [1].

У страховому секторі West Midlands Holding Corp. (Британські Віргінські о-ви) має намір придбати 11,29 % акцій НАСК «Оранта» (Київ), що спільно з афілійованими структурами складе більше 50 % акцій страховика. Також на страховому ринку було сконцентровано 97,3 % акцій ПрАТ «Українська транспортна страхова компанія» Ігорем Власовим. Максимальна кількість акцій, що підлягають викупу — 70,1 тис. штук., Загальна сума їх вартості не більше 7 697 000 грн [1].

У нафтогазовій галузі необхідно відмітити наступні угоди: Фонд державного майна України провів аукціон з продажу 26 % акцій компанії «Полтавагаз». Переможцем аукціону стала компанія «Фінекс-Україна» (Харків, Україна), що запропонувала 20,305 млн грн. Також було проведено аукціон з продажу 25 % акцій компанії «Івано-Франківськгаз» (Івано-Франківськ, Україна), переможцем аукціону стала компанія «Газтек» (Київ, Україна), що запропонувала 33,35 млн грн та аукціон з продажу 20,82 % акцій компанії «Херсонгаз» (Херсон, Україна). Переможцем аукціону стала група компаній «Співдружність» (Херсон, Україна), що запропонувала 11,9 млн грн. «Херсонгаз», «Івано-Франківськгаз» і «Полтавагаз» забезпечують транспортування та постачання природного газу споживачам у Херсонській, Івано-Франківській і Полтавській областях відповідно [2].

У вагонобудівній галузі головною угодою II півріччя 2012 р. стало поглинання компанією OW Capital Management GmbH (Австрія) 25 % акцій підприємства «Крюківський вагонобудівний завод» (Кременчук, Полтавська обл.) [2].

Отже, можна відмітити, що відбувається продовження активізації угод на ринку злиттів і поглинань у 2012 р. в Україні. Але необхідно зауважити, що за прогнозом Ernst & Young не всі фактори, зазначені в глобальному прогнозі, можуть вплинути на український ринок, але варто відзначити, що в країні дійсно склалася цікава ситуація з точки зору можливостей консолідації в багатьох галузях [3]. Активність закордонних інвесторів спрямована зараз в основному на ринки, що розвиваються, в тому числі на Україну, і, за умови відсутності будь-яких глобальних потрясінь обсяги ринку M&A, цілком можуть бути на рівні попереднього року. Також експерти зазначають, що в 2012 р. 26 % компаній з високою капіталізацією планують продаж активів на міжнародному ринку. Активізація очікується в області реструктуризації фінансової і операційної діяльності компаній, у результаті чого на ринку можуть з'явитися високоякісні активи.

Література

1. Сайт інформаційного порталу fixygen.ua // Календар угод злиттів і поглинань за I півріччя 2012 // <http://www.fixygen.ua>
2. Сайт інформаційного порталу lb.ua // Огляд угод злиттів і поглинань у II кварталі 2012 р. // <http://www.ukr.lb.ua>
3. Портал новин rbc // Обсяги ринку M&A в Україні в 2012 р. <http://www.rbc.ua/>

Норіцина Н. І.,

канд. екон. наук, доцент,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима
Гетьмана»

Noritsyna Nataliya,

PhD in Economics, Associate
Professor
KNEU named after Vadym
Hetman

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ІНДИКАТОР СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬ- НОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Екологічна безпека діяльності підприємства є базисом формування його соціально відповідальності. Безпечна екологічна діяльність формується шляхом формування механізмів протидії як макро-, так і мікро загрозам. Як наслідок, це позитивно оцінюється оцінюється суспільством.

ECOLOGICAL SECURITY OF THE ACTIVITY AS INDICATOR OF THE ENTERPRISE SOCIAL RESPONSIBILITY

The ecological security of enterprise activity is a basis of its social responsibility formation. The secure ecological activity is forming in a way of the mechanisms of resistance to the macro- and microthreats formation. As a result, it is positively appreciated by the society.

Зважаючи на перспективи входження в світовий економічний простір, топ-менеджмент найуспішніших українських підприємств розуміє необхідність формування та реалізації моделей соціально відповідально бізнесу. Сьогодні, незважаючи на економічну кризу, навіть українські споживачі стають вибагливішими та соціально зрілими, отже, недостатньо вже виробляти та пропонувати споживачам необхідні товари. Украй важливо піклуватись про екологічні наслідки техногенної діяльності підприємства, виробляти продукцію екологічно безпечно як для споживачів, так і для суспільства.

Доцільно наголосити, що соціальна відповідальність бізнесу включає етичний, правовий, екологічний і соціальний контексти діяльності підприємств, серед яких, на нашу думку, зважаючи на важливість наслідків відсутності, домінує екологічний. Екологічний контекст діяльності передбачає, перш за все, оптимальне ви-